

Zápis zo zasadnutia
Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie (ďalej len „rada vlády“)
konaného dňa 7. júna 2019

Počet členov rady vlády:	35
Prítomní:	31
Z toho v zastúpení:	10
Ospravedlnení:	4
Neospravedlnení:	0
Hostia:	10

Prezenčná listina v prílohe.

Čas rokovania: od 10:00 hod. do 13:30 hod.

Miesto rokovania: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
zasadacia miestnosť č. 117

➤ **Otvorenie:**

Ján Richter, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR, predseda rady vlády

- privítal členov rady vlády a prizvaných hostí, a následne otvoril zasadnutie,
- rovno prešiel k procedurálnym otázkam týkajúcim sa priebehu a obsahu zasadnutia,
- bolo konštatované, že rada vlády je uznášaniaschopná, (prezenčná listina v prílohe),
- následne predložil na schválenie návrh programu zasadnutia, (ktorý bol prílohou k pozvánke), s možnosťou jeho doplnenia,
- súčasne prítomných informoval, že APSS v SR republike písomne požiadala o stiahnutie materiálu „Koľko stoja sociálne služby pre odkázaných seniorov a kto ich platí? – pohľad asociácie na financovanie sociálnych služieb“, ktorého sú gestorom, z dôvodu kolidujúcich povinností, ktoré v čase zaradenia návrhu do plánu práce rady vlády na jún nebolo možné predvídať. Zároveň požiadali o možnosť uviesť tento materiál na ďalšom (októbrovom) zasadnutí rady vlády.

Návrh programu:

Otvorenie

- 1. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek na rok 2020*
- 2. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku na opatrovanie*
- 3. Informácia o procese legislatívnej úpravy následnej zdravotnej starostlivosti a jednotnej lekárskej posudkovej činnosti*
- 4. Postavenie seniorov v súčasnej spoločnosti - informatívny materiál*

5. *Správa o činnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2018*

6. *Rôzne*

Záver

- ďalšie návrhy na doplnenie programu neboli predložené,
- návrh programu, čo do poradia a obsahu bodov, bol konsenzuálne schválený,

➤ **Bod č. 1 Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovърšili dôchodkový vek na rok 2020**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril rokovanie k bodu č. 1,
- odovzdal slovo riaditeľovi odboru sociálnych služieb zo sekcie sociálnej a rodinnej politiky, Petrovi Szabovi, aby uviedol materiál,
- pripomenul, že materiál k tomuto bodu bol prílohou pozvánky,

Peter Szabo, MPSVR SR

- uviedol, že návrh nariadenia vlády sa predkladá podľa § 78a ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 331/2017 Z. z. (ďalej len „zákon“).
- Účelom poskytnutia finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVR SR je spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov poskytovateľa sociálnej služby na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby najviac vo výške, ktorá zodpovedá výške platu podľa osobitného predpisu a poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z tohto príjmu v konkrétnom zariadení sociálnych služieb.
- Predkladaný návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky bude mať negatívny vplyv na štátny rozpočet, konkrétne na kapitolu MPSVR SR, v celkovej výške 15 963 072 (rok 2020). Ide o zvýšenie rozpočtových výdavkov kapitoly MPSVR SR určených na vyplácanie finančných príspevkov na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou.

Ivan Haluška JDS

- položil otázku, aké percento finančných prostriedkov vynakladaných na uvedené sociálne služby je zo štátneho rozpočtu, na čo mu pán riaditeľ Szabo odpovedal, že je to zhruba 50%.

Ján Richter, predseda rady vlády

- Pre informáciu uviedol pár faktov:
 - ✓ poskytovatelia sociálnych služieb boli prítomní na príprave tohto opatrenia, rokovalo sa v pracovných skupinách, mali možnosť sa vyjadriť,

- ✓ boli vznesené niektoré výhrady zo strany zriaďovateľov, nakoľko pri výpočte príspevku sa prvý pol rok aktuálneho obdobia berie do úvahy minimálna mzda z predchádzajúceho kalendárneho obdobia, čo neodzrkadľuje reálnu situáciu,
 - ✓ ďalej uviedol, že finančný príspevok ide v rovnakej výške verejným, ako i neverejným poskytovateľom,
 - ✓ príspevky sú účelovo viazané na mzdy a odvody, z dôvodu zlepšenia platových podmienok v sociálnych službách,
 - ✓ v evidencii je okolo 15 tisíc čakaťov na poskytnutie sociálnej služby, avšak má za to, že reálne je to možno jedna tretina, nakoľko mnohí z nich sú v evidencii viacerých zariadení,
 - ✓ v tomto kontexte, keďže evidenčný systém čakaťov je v súčasnosti dosť neprehľadný, s IT odborníkmi pripravíme nový systém evidencie, pre získanie čo najviac relevantných informácií, na sprehľadnenie kapacít sociálnych služieb v jednotlivých krajoch a okresoch, pre objektívne posúdenie potreby navýšenia kapacít v jednotlivých v regiónoch, resp. pre prípadnú investičnú podporu,
- následne otvoril diskusiu,
 - do diskusie sa nikto ďalší neprihlásil, a preto ukončil bod rokovania,

Záver:

- *Rada vlády vzala na vedomie informáciu o Nariadení vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek na rok 2020*
- *Ref. Uznesenie č. 89, schválené dňa 7. júna 2019*
- **Bod č. 2: Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku na opatrovanie**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril rokovanie k bodu č. 2,
- materiál k tomuto bodu bol prílohou pozvánky, členovia rady vlády mali možnosť sa s ním oboznámiť,
- následne dal slovo riaditeľovi odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím zo sekcie sociálnej a rodinnej politiky, Michalovi Krivošíkovi, aby v krátkosti uviedol bod programu,

Michal Krivošík, MPSVR SR

- uviedol, že návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku

na opatrovanie, predložilo MPSVR SR vláde v súlade s Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2019.

- Návrh nariadenia vlády bol vypracovaný na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 42 ods. 7 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o kompenzáciách“), podľa ktorého môže vláda Slovenskej republiky ustanoviť nariadením výšku sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výšku peňažného príspevku na opatrovanie vždy k 1. júlu.
- Dňa 29.5.2019 bol návrh schválený uznesením vlády č. 234, čím sa výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie zvýšila na 4,18 €. Celkovo táto suma bude predstavovať zvýšenie v priemere zhruba o 50 € mesačne. Opatrenie sa dotkne asi 10 380 poberateľov príspevkov.
- Čo sa týka peňažného príspevku na opatrovanie, ten sa zvyšuje podľa rozhodných skutočností jednotlivých poberateľov,
- prísľub vlády, ktorý vyplýval aj z programového vyhlásenia vlády SR bol taký, aby sa do roku 2020 výška opatrovateľského príspevku dostala na úroveň čistej minimálnej mzdy, čo sa podarilo splniť o rok skôr,
- základná výška príspevku na opatrovanie pre poberateľov v produktívnom veku je 430 €, toto opatrenie sa dotkne viac ako 33 730 poberateľov,
- základná výška príspevku na opatrovanie tých opatrovateľov, ktorí zároveň poberajú niektorú z dôchodkových dávok, sa zvýšila na 215,18 €, dotkne sa to zhruba 22 650 poberateľov,
- celkovo sa nariadenie vlády dotkne 66 760 poberateľov príspevku na osobnú asistenciu a príspevku na opatrovanie,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky v súlade s doložkou vybraných vplyvov bude mať negatívny vplyv na štátny rozpočet, konkrétne na kapitolu MPSVR SR v celkovej výške 17 249 678 € v roku 2019, 43 118 830 eur v roku 2020, 44 990 801 € v roku 2021 a 46 277 897 € v roku 2022. Ide o zvýšenie rozpočtových výdavkov kapitoly MPSVR SR určených na vyplácanie kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaných podľa zákona o kompenzáciách,
- na záver uviedol, že ide znova o výrazné zvýšenie týchto príspevkov,
- v minulom roku k 1.7.2018 bolo zvýšenie ešte vyššie, pre opatrovateľov v dôchodkovom veku až o 90 € a pre ľudí v produktívnom veku o 120 €.

Ján Richter, predseda rady vlády

- následne dal možnosť položiť otázky, keďže sa nik neprihlásil, otvoril diskusiu,
- v krátkom komentári na úvod diskusie uviedol, že sa treba zamyslieť nad tým, kde sme boli v tejto oblasti pred pár rokmi, čo sa týka príspevkov na opatrovanie a príspevku na osobnú asistenciu, v akej výške sa ľuďom poskytovali tieto príspevky,
- vyjadril presvedčenie, že toto je najlepší spôsob, ako sa dá realizovať zámer vlády, aby ľudia odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby mohli zostať čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí,
- zároveň je veľmi rád, že výška príspevku sa dostala na úroveň čistej minimálnej mzdy, ktorá by mala na budúci rok ešte rásť,

Lubica Gálisová, Fórum pre pomoc straším

- ocenila vývoj v oblasti starostlivosti o osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby,
- vieme, že veľmi potrebujeme opatrovatel'ky, je ich stále málo,
- rada by uviedla jeden pozitívny príklad z Handlovej, kde bola na seminári, sami sa pochválili, že sa im začínajú opatrovatel'ky vracat' zo zahraničia domov, i keď je jasné, že zatiaľ nebudú mať také príjmy, ale je dôležité aby mali tu, doma zabezpečený príjem,

Zuzana Stavrovská, Úrad komisára pre osoby so ZP

- z tohto miesta by rada poďakovala vláde za všetky osoby so zdravotným postihnutím za to, že plní prísľub o zvyšovaní príspevku na opatrovanie a osobnú asistenciu a ešte by bolo veľmi pozitívne, keby sa zvýšila zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím,

Ján Richter, predseda rady vlády

- čo sa týka zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím, máme jeden veľmi dobrý nástroj, a to sú sociálne podniky, niektoré chránené dielne prechádzajú na túto formu zamestnávania, ktorý je ekonomicky výhodný,

Pavel Guman, JDS

- privítal by, aby o opatreniach a iných skutočnostiach, ktoré vláda pre tieto zraniteľné cieľové skupiny robí, bola informovaná široká verejnosť, aby nebol priestor na dezinformácie,

Ján Richter, predseda rady vlády

- samozrejme, vláda aj ministerstvo na toto pamätá, pripravuje sa informatívny list, ktorý pôjde do každej domácnosti, v ňom budú občania informovať o predmetných nariadeniach vlády, vysvetľovať opatrenia a riešenia, zároveň chce tým spropagovať takúto formu opatrovania svojich blízkych,

Ján Uhnák, ZKS

- tiež by rád poďakoval za opatrenia, ktoré vláda robí, a uviedol, že by si vedel predstaviť aj iné riešenia, ktorými by sa dalo pomôcť týmto rodinám, napríklad umožniť zobrať si neplatené voľno, alebo OČR, či daňové úľavy, podobné riešenia majú napríklad v Maďarsku, Česku,

Ján Richter, predseda rady vlády

- dal do pozornosti, že sú dve kategórie opatrovatel'ov, ktoré treba rozlišovať,
 1. profesionálni opatrovatelia, ktorí majú pracovno-právny vzťah,
 2. rodinní príslušníci, ktorí opatrujú svojich blízkych, čo nie je forma pracovno-právneho vzťahu, ale práve týmito nariadeniami sa ich snažíme aspoň po finančnej stránke dostať na úroveň čistej minimálnej mzdy,
- profesionálni opatrovatelia majú záruky v zákonníku práce, platia pre nich všetky možnosti, ktoré zákonník práce garantuje, dnes sa ich tiež týkajú poukazy na rekreáciu, trinásť, štrnásť platy, pokiaľ na to organizácia má,

- čo sa týka daňových zvýhodnení, to je otázka na ministerstvo financií, ale vie si predstaviť aj také opatrenia,
- ministerstvo robí všetko pre to, aby bola táto sociálna služba čo najviac atraktívna.

Ján Haluška, JDS

- pre informáciu prítomným uviedol, že JDS mala pred týždňom konferenciu, na ktorej sa zúčastnil aj pán minister,
- odznelo tam množstvo podnetných návrhov, aj takých, ktoré sa týkali opatrovateľskej služby,
- niektoré boli zaujímavé reakcie, napríklad, aby sa mladšie a vitálnejšie seniorky zapojili do opatrovania seniorov, ktorí potrebujú opatrovateľskú službu, možno aj za pomoci nejakých finančných stimulov,

Do diskusie sa ďalej nik neprihlásil, následne predseda rady vlády ukončil bod rokovania.

Záver:

- *Rada vlády vzala na vedomie informáciu o Nariadení vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku na opatrovanie*
- *Ref. Uznesenie č. 90, schválené dňa 7. júna 2019*
- **Bod č. 3: Informácia o procese legislatívnej úpravy následnej zdravotnej starostlivosti a jednotnej lekárskej posudkovej činnosti**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril rokovanie k bodu č. 3,
- materiál k tomuto bodu bol prílohou pozvánky, členovia rady vlády mali možnosť sa s ním oboznámiť,
- následne dal slovo generálnemu riaditeľovi sekcie zdravia, Miroslavovi Bdžochovi, aby v krátkosti uviedol bod programu,

Miroslav Bdžoch, MZ SR

- poďakoval za slovo. Čo sa týka dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len MZ SR) a MPSVR SR po analýze zdravotného systému a sociálneho systému neidentifikovali v súčasnosti legislatívnu potrebu jej riešenia formou jednotného zákona,
- nakoľko analýzou právnych predpisov nebola zistená prekážka, aby sa poskytovatelia zdravotnej starostlivosti mohli registrovať súčasne aj na sociálne služby a následne ich mali hrať podľa predpisov oboch rezortov, je v tomto období v procese novelizácia viacerých právnych predpisov tak, aby základné atribúty potrieb identifikovaných na vstup do dlhodobej starostlivosti a na indikovanie a poskytovanie paliatívnej starostlivosti boli ošetrené.
- Pri príprave týchto novelizácií sa oba rezorty dohodli na úpravách vlastných systémov, pretože ich považujú za realizovateľnejšie z hľadiska časového (príprava právnej

úpravy, uvedenie zmien do praxe) aj vecného (jednoduchšie a zrozumiteľnejšie zavedenie zmien do praxe) ako príprava jednotného zákona.

- MZ SR preto navrhuje úpravu zdravotníckych zákonov a k nim prislúchajúcich vykonávacích predpisov.
- V súčasnosti je v MPK návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2019/154>), ako ste si mohli prečítať v materiáli, ktorý ste dostali pred zasadnutím.
- MZ SR v ňom navrhuje významné zmeny zákona na posilnenie postavenia poskytovateľov ošetrovateľskej starostlivosti, ako sú (ADOS, DOS, následné lôžka, hospic, mobilný hospic).

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval generálnemu riaditeľovi za úvodné slovo,
- privítal by radšej, keby k dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti bol prijatý jeden ucelený materiál, ale aj tento postup je už značný krok vpred,
- táto úprava znova otvára možnosť pre MZ SR, zriaďovať oddelenia dlhodobo chorých a geriatric, ktoré boli v minulosti rušené, čo bola veľká chyba,
- je to dôležité aj pre chorých, aj pre ich rodiny, bude tu opäť priestor - preklenovacie obdobie na vybavenie zariadenia sociálnych služieb, alebo inej pomoci, napríklad DOS, ADOS...
- v legislatívnom procese je nový príspevok zo sociálneho poistenia, tzv. ošetrovné,
- následne otvoril diskusiu,

Ján Lipiansky, druhý podpredseda rady vlády, JDS

- Uviedol, že JDS mala minulý týždeň konferenciu, druhá časť tejto konferencie sa venovala zdravotnej starostlivosti o seniorov. Rokovania sa zúčastnil aj štátny tajomník MZ SR, pán Ridoško.
- prítomných najviac ich zaujímala oblasť zdravotnej starostlivosti v domácom prostredí.
- Rád by požiadal a zároveň podporil MZ SR, aby venovali veľkú pozornosť práve tejto oblasti.

Miroslav Bdžoch, MZ SR

- Môže potvrdiť, že aj medicína kladie veľký dôraz na čo najdlhšie zotrvanie pacienta v domácom prostredí s ošetrovateľskou starostlivosťou.
- Ak potrebujú pacienti 24 hodinovú medicínsku starostlivosť, je tu priestor zriaďovať agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti a definovať financovanie.
- V návrhu zákona, ktorý išiel do MPK sa rozširuje sieť poskytovateľov, zlepšujú sa podmienky financovania aj zriaďovania agentúr a forma kontroly nad kvalitou poskytovaných služieb, kde bude dohliadať aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.
- Táto téma je aktuálna skoro všade na svete a nevyhneme sa jej riešeniu.

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval generálnemu riaditeľovi za úvodné slová,
- otvoril diskusiu,

Michal Kotian, JDS

- je vďačný za prístup a riešenia, ktoré zvolilo MZ SR, tieto opatrenia sú veľmi potrebné pre pacientov v súčasnej situácii,

Ivan Haluška, JDS

- tak isto vníma pozitívne riešenia MZ SR a silný tlak vlády na budovanie sociálneho štátu,

Ján Lipiansky, druhý podpredseda rady vlády, JDS

- Poďakoval pánu Bdžochovi za tento prístup a zdôraznil, že s MZ SR sa im štandardne dobre spolupracuje, čo si veľmi váži, privítal by, keby na zasadnutí rady vlády v IV. kvartáli odznela informácia, ako sme pokročili s domácou ošetrovateľskou starostlivosťou.

Miloš Nemeček, ZKS

- prikláňa sa k všetkým, ktorí ocenili riešenia ministerstva práce v bode 1 a 2, ale pri bode 3 by sa pozastavil,
- toto riešenie, i keď je nezanedbateľné, vníma ako pol krok, čakali sme komplexné riešenie danej situácie jedným zákonom, o ktorom sme hovorili už veľmi dlho,
- je členom pracovnej skupiny pre agendu 2030, ktorá sa v našich podmienkach pretransformovala na Víziu a stratégiu Slovenska do roku 2030, kde hneď prvé dva body, ktoré sa týkajú aktívneho starnutia, ukladajú zaviesť integrovanú zdravotno-sociálnu starostlivosť, prijatie komplexného zákona o dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti, zabezpečiť financovanie pre jeho plynulú a efektívnu implementáciu,
- predpokladá, že napriek tomu, že sa to pre rôzne dôvody teraz nepodarilo, naďalej je tu záujem takýto zákon do budúcnosti prijať.

Ján Richter, predseda rady vlády

- dovoľ si zareagovať, áno, mal predstavu o komplexnejšom riešení, je to prvý, ale dosť významný krok, ktorý sa nám podarilo zrealizovať,
- v značnej miere ešte naprávame závažné chybné rozhodnutia z minulosti, ako sú zrušené geriatricke a LDCH oddelenia, ako sú sprivatizované lukratívne časti zdravotníctva, laboratória, ale finančne náročné časti zdravotníctva zostali v správe štátu,
- ak chce mať štát páky a garancie musí mať aj financie a prostriedky, a to nie je len v zdravotníctve,

Zuzana Stavrovská, Úrad komisára pre osoby so ZP

- pozastavila sa nad druhou časťou názvu bodu rokovania, o ktorom nebola v materiáli zmienka, teda o problematike lekárskej posudkovej činnosti,

- všetci sa stretávame s problémom trojakého posudzovania, pre účely sociálneho zabezpečenia, kompenzácií a sociálnych služieb, niekoľko rokov sa hovorí o zjednotení posudkovej činnosti, keďže tento materiál takú informáciu neobsahuje, pýta sa, či sa naďalej uvažuje o takom zákone.
- Niekoľko rokov z pozície komisárky dáva príslušným rezortom odporúčania, aby sa touto problematikou zaoberali.

Ján Richter, predseda rady vlády

- zareagoval na pripomienku tým, že ministerstvo má záujem pripraviť zákon, rokuje sa, robí sa na tom, ale v tomto volebnom období už asi nedospejeme k záveru,
- máme množstvo posudkových lekárov na malé úväzky, roztrúsení sú po úradoch práce, sociálnej poisťovni, samospráve, toto treba zmeniť, treba zaviesť systémové riešenia, aby bola možnosť odvolania sa proti rozhodnutiu,
- ale zároveň lekárska posudková služba by mala byť viac vážena, ohodnotená,

Miroslav Bdžoch, MZ SR

- nadviazal, že pán minister všetko potrebné povedal, je to aj parketa ministerstva práce,
- keď sa nepodarilo urobiť komplexný zákon, zamerali sme sa na také opatrenia, ktoré sme schopní momentálne riešiť,
- ako pán minister už povedal, kľúčovým prvkom je mať kapacity a nástroje na reguláciu, aby sme sa dostali do jednotného riešenia,
- MZ SR sa vracia tiež k určitým prvkom, ktoré tu už boli a fungovali, ako je štruktúra trojstupňových nemocníc a iné,
- ak by štát chcel vstupovať do kompetencií samosprávy, naráža na odpor,
- nedávno rokoval so zástupcami krajov, čo kraj, to iný názor na rovnakú problematiku.

Ján Richter, predseda rady vlády

- keďže sa do diskusie už nikto neprihlásil, ukončil bod rokovania
- uviedol však, že zákon, ktorý MZ SR pripravilo odobril pán premiér aj ministri oboch rezortov,
- ide o ucelený materiál v paragrafovom znení, pripravený do legislatívneho procesu,
- mal by ísť na schválenie na nasledujúce rokovanie parlamentu,
- Účinnosť sa predpokladá od 1.1.2020

Záver:

- ***Rada vlády vzala na vedomie Informáciu o procese legislatívnej úpravy následnej zdravotnej starostlivosti a jednotnej lekárskej posudkovej činnosti***
- ***Ref. Uznesenie č. 91, schválené dňa 7.júna 2019***

➤ **Bod č. 4: Postavenie seniorov v súčasnej spoločnosti - informatívny materiál**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril ďalší bod programu a odovzdal slovo Rastislavovi Bednáríkovi z IVPR,
- materiál je informatívneho charakteru, ale myslí si, že môže byť pre všetkých prínosný a využiteľný.

Rastislav Bednárík, IVPR

- poďakoval za možnosť uviesť pohľad na problematiku seniorov,
- koncepcia, ktorú zvolil, je pohľad skôr do budúcnosti ako do minulosti,
- štruktúra prezentácie je rozdelená do tematických celkov:
 1. demografia
 2. sociálna a ekonomická oblasť
 3. trh práce
 4. každodenný život
 5. dôležité otázky pre seniorov (ako sú dôsledky starnutia obyvateľstva, zdravotná a dlhodobá starostlivosť, dôchodkový systém, politiky na podporu zamestnávania starších)
- použil štatistické údaje, údaje z minulosti, ako i tri prieskumy, ktoré robil v spolupráci s JDS a najnovší robil v spolupráci s úradmi práce,
- následne komentoval jednotlivé zisťovania, porovnania s európskymi krajinami a výsledky prieskumov,

Ján Richter, predseda rady vlády

- skonštatoval, že s podkladmi je možné aj ďalej pracovať, sú tam odpovede na otázky, ktoré rezonujú v spoločnosti,
- následne otvoril diskusiu,

Ján Lipiansky, druhý podpredseda rady vlády, JDS

Poukázal by na pár vecí:

- že v starostlivosti o chorých seniorov je snaha mať čo najmenej pacientov v kamenných zariadeniach,
- čo sa týka starobného dôchodku, dostali sme sa na priemerný dôchodok vo výške 458 € a dynamicky rastie,
- Vážnym prvkom je pestovanie medzigeneračnej solidarity, podporujeme všetky kroky vlády a parlamentu, ktoré zlepšujú situáciu mladých rodín a detí.
- Čo sa týka trhu práce, máme 245-tisíc pracujúcich dôchodcov a nikde sa nehovorí o tom, keď študent alebo dôchodca zarobí mesačne menej ako 200 €, zbavený je akýchkoľvek odvodov. Pri otázke 2,5 % špeciálneho odvodu niektoré obchodné reťazce chcú z radov seniorov personál na dopĺňanie tovaru atď.
- Mali by sme si vyjasniť, čo je v podmienkach Slovenska chudoba, aké má podoby.

Ivan Haluška, JDS

- uviedol, že našim základným problémom dôchodkov, opatrovania, starostlivosti je nedostatok financií. Jediným zdrojom financií sú naše príjmy, daň z príjmov a odvody. Je potrebné vytvoriť koncepciu urýchlenia vyrovnávania príjmov predovšetkým miest Slovenska s rozvinutejšími krajinami. Za posledných 10 rokov sme sa im v ročných príjmoch na spotrebiteľskú jednotku ani v dôchodkoch nepriblížili, dokonca sme ani neznížili zaostávanie. V porovnaní s Francúzskom sa rozdiel zvýšil.

Ján Richter, predseda rady vlády

- Nástroje a možnosti štátu na ovplyvnenie miezd v súkromných firmách, ktorých je väčšina, je málo. Jeden z prostriedkov je minimálna mzda, ktorá prirodzene tlačí aj priemernú mzdu. Tu nám ťažko niečo vyčítať, lebo žiadna vláda v tejto veci toľko neurobila. Je dôležitá skôr produktivita práce smerom k rastu miezd. Vzorec prostriedkov, ktoré idú na mzdy, na Slovensku je niekde inde ako v západnej Európe. Podnikatelia si rozdeľujú oveľa väčší zisk a objem prostriedkov ako v západnej Európe. Oni s tým síce nebudú súhlasiť, ale taká je realita. Páky štátu na ovplyvnenie tejto skutočnosti sú veľmi malé.

Lubica Gálisová, Fórum pre pomoc straším

- zaskočená bola výsledkami z predloženého prieskumu pána Bednárika. Má informácie, že k násiliu v rodinách dochádza, neznižuje sa. Fórum registruje nárast, možno je to väčšou informovanosťou ľudí, ale prípadov pribúda. Výsledky z prieskumu zrejme ovplyvnila mladšia generácia, pretože násilie a týranie sa pácha skôr na starších a osamelých ľuďoch. Možno je to aj tým, že starší ľudia nechcú až tak hovoriť o tom, že sa na nich násilie pácha, zastierajú, keď ide o ich vlastné deti.

Miloš Nemeček, ZKS

- ocenil, že pán Bednárik vychádzal z tvrdých dát, ktoré sú v tomto období dôležité, hlavne keď sa zamýšľame nad tvorbou stratégie do budúcnosti,
- vidíme, že podiel dôchodkov na HDP na Slovensku je medzi nižšími,
- mzdy na Slovensku stúpili medziročne o 7% a dosiahla sa priemerná mzda 1033€ mesačne,
- keď nezastavíme proces rastu miezd oproti dôchodkom, ktoré rastú v priemere o 2% ročne, budú sa pomyselné nožnice roztvárať. Treba hľadať spôsob zvýšenia dôchodkov napr. zavedením 13-teho dôchodku.

Igor Fabián, JDS

- Podotkol, že otázky z prieskumu pána Bednárika by radi využili na školeniach v základných organizáciách, pretože na tieto otázky je potrebné odpovedať.

Kvetoslava Repková, IVPR

- Odporučila dať do uznesenia, aby sa informatívny materiál využil pri príprave nového programového dokumentu ako jeden z možných podkladov.

Ján Richter, predseda rady vlády

- súhlasil s rozšírením uznesenia tohto bodu,
- poďakoval pánovi docentovi Bednáríkovi a následne ukončil diskusiu,

Záver:

- *Rada vlády vzala na vedomie informatívny materiál - Postavenie seniorov v súčasnej spoločnosti*
- *Rada vlády odporučila, aby sa informatívny materiál využil pri príprave nového programového dokumentu ako jeden z možných podkladov*

Ref. Uznesenie č. 92 schválené 7. júna 2019

- **Bod č. 5 Správa o činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2018**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril ďalší bod programu,
- informoval, že prílohou pozvánky bola správa úradu komisárky a zároveň uviedol, že materiál už bol prerokovaný v NR SR,
- odovzdal slovo predkladateľke Správy o činnosti úradu komisára so ZP.

Zuzana Stavrovská, Úrad komisára pre osoby so ZP

- poďakovala za možnosť informovať radu vlády o správe,
- uviedla, že na úrade komisára sa prioritne robia prešetrovania individuálnych podnetov týkajúcich sa všetkých oblastí, ktoré zastrešuje Dohovor o právach osôb zo ZP,
- ďalej uviedla, že za rok 2018 bolo doručených 518 podnetov, pričom sa riešili podnety aj z roku 2017, súčasne sa robila aj monitorovacia činnosť. Mnohé z týchto podnetov obsahujú návrhy na posúdenie viacerých rozhodnutí (hlavne v oblasti kompenzácií ŤZP)
- skonštatovala, že je obrovský nárast podnetov, pretože za prvé štyri mesiace bola doručená polovica počtu ako za minulý rok, súvisí to s aktívnou činnosťou vykonávanou v teréne. Výjazdy sa robia každý mesiac do okresných miest Slovenska,
- čo sa týka podnetov, k nim bolo doručených 1 734 podaní, podnety prišli aj k monitoringom, ktoré boli vyžiadané k jednotlivým zisteniam. Najrozšírenejšia kompetencia je tá, ktorá sa týka monitorovacej činnosti. V roku 2017 sa začali osobné návštevy v zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou, pokračovalo sa aj v roku 2018. Navštívených bolo 34 zariadení s celoročnou pobytovou formou, medzi ktorými sú aj zariadenia pre seniorov. Monitoring prebieha v skupine zamestnancov úradu komisára v rozsahu 5 – 8 hodín. Pri ukončení monitoringu sa rozpráva s vedením, úrad komisára v priebehu návštevy reaguje, čo je vhodné, nevhodné, kde by bolo treba nejakým spôsobom zmeniť starostlivosť v zariadení,

- zdôraznila, že vo vzťahu k verejnosti sa v tejto sfére zverejňujú opatrenia na nápravu – rozdeľujú sa na rôzne úlohy. Podľa toho, ako sa plnia úlohy, tak sa vyhodnocujú opatrenia. Úrad komisára má v starostlivosti o seniorov rozsiahlu agendu aj prostredníctvom pani Gálisovej, ktorá zásobuje rôznymi hrôzostrašnými podnetmi. Dochádza v týchto prípadoch k neľudskému zaobchádzaniu v zariadeniach sociálnych služieb, ale aj v rodinách. Ak úrad komisára dostane podnet týkajúci sa zlého zaobchádzania v zariadeniach, urobí sa návšteva v zariadení a monitoring.
- Podrobnejšie informácie sú uvedené v správe.

Ján Richter, predseda rady vlády

- poďakoval za komunikáciu s úradom komisára a dodal, že v mnohých veciach sa našla spoločná reč i riešenia,
- podotkol, že rezort MPSVR SR nie vždy a vo všetkom má možnosť veci vyriešiť, aby boli ľudia spokojní, veľakrát sú ľudia nespokojní, aj keď rozhodne súd. Ak prídu podnety takéhto charakteru, posielame pracovníkov odboru dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb, ktorý je jeden z útvarov tohto rezortu, aby sme vedeli veci z hľadiska sociálnej starostlivosti preveriť, zabezpečiť.

Ivan Haluška, JDS

- položil otázku pani Stavrovskej, či ako komisárka pre osoby so ZP má právo pri podozrení z trestného činu podať trestné oznámenie.

Zuzana Stavrovská, Úrad komisára pre osoby so ZP

- odpovedala pánovi Haluškovi, že je povinná zo zákona podať trestné oznámenia,
- doplnila, že v prípade rozhodnutia orgánu verejnej správy, (ktorým je úrad práce, sociálna a zdravotná poisťovňa) nemá lehotu na podanie odvolania, rozhodnutie je právoplatné, vtedy sa využíva špeciálny nástroj, právne sa to vyhodnotí a podávajú sa podnety na prokuratúru, aby prokuratúra podala protest proti tomuto rozhodnutiu. Tu je 27,2 % úspešnosť.

Ľubica Gálisová, Fórum pre pomoc starším

- Fórum podáva komisárke veľmi veľa podnetov, je to tým, že na senior linku volajú starší ľudia, rodinní príslušníci a hovoria o tom čo sa deje v takýchto zariadeniach.
- Fórum posielalo jeden podnet na nešťátne zariadenie, v ktorom ľudia nedostávajú jedlo a dochádza v ňom k zlému zaobchádzaniu, personál je tam nevyškolený,
- vysoko hodnotí prácu a spoluprácu pani komisárky, pretože do zariadenia prichádza na kontrolu bez ohlásenia a zisťuje nedostatky v týchto zariadeniach.

Ján Richter, predseda rady vlády

- vyzval pána riaditeľa Petra Szaba z odboru sociálnych služieb, aby zistil o aké zariadenie išlo a kde sa nachádza, aby mohlo byť preverené,
- poznamenal, že v zariadeniach sociálnych služieb budú časom pracovať aj Ukrajinci, Srbi, dôležité je, aby to boli ľudia odborne fundovaní,
- dodal, že existujú opatrenia vyplývajúce zo správy, ktoré sú rozpracované po jednotlivých útvaroch, úsekoch, čo sa týka rezortu práce, a predpokladá, že tak by

mali pokračovať a nasledovať aj ostatné rezorty (MZ SR, MV SR...), aby mala správa výpovednú hodnotu a aby sa pokračovalo vo veciach, ktoré boli zistené z hľadiska ich odstraňovania.

- následne uzavrel diskusiu a bod č. 5 s týmto záverom:

Záver:

- ***Rada vlády vzala na vedomie Správu o činnosti Úradu komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2018.***

Ref. Uznesenie č. 93 schválené 7. júna 2019

➤ **Bod č. 6 Rôzne**

Ján Richter, predseda rady vlády

- otvoril bod programu č. 6 Rôzne, v rámci ktorého sa prihlásil pán Nemeček.

Miloš Nemeček, ZKS

- informoval, že otázky týkajúce sa prípravy nového NPAS budú zodpovedané až v mesiaci október, informoval, že na MPSVR SR sa konali dve pracovné stretnutia, ktorých sa zúčastnil.
- Z pracovných stretnutí sa vyhotoví zápis, ktorý dostane pán minister a na základe neho rozhodne.
- Ocenil ústretovosť pani GR Kolesárovej, ktorá je pripravená ujať sa čohokoľvek, čím bude poverená.
- Predpokladá, že ZKS, JDS za pani Gálisová začnú pracovať v pracovných skupinách rady vlády pri príprave nového NPAS.
- NPAS je dôležitým nástrojom, ako si stanoviť koncepciu a stratégiu, zrejme bude schválený na 10 rokov. Existuje ucelená strešná koncepcia, ktorá je len náčrtom, musia sa chytiť tí, ktorí to vnímajú ako svoju záležitosť, čiže úrad podpredsedu vlády, ktorý to zastrešuje dvomi dokumentmi: Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 a Národný investičný plán. Ingerencia a vnútorná motivácia úradu podpredsedu vlády nemôže byť nikdy taká hlboká ako ingerencia a motivácia ministerstva, motivácia seniorských organizácií a prizvaných. Doterajší NPAS považuje za veľký kvalitatívny krok dopredu.
- Ak by bolo prijaté rozhodnutie, že sekcia sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia bude gestorom, bolo by vhodné, aby sa zúčastňovali na zasadnutiach rady vlády.

Ján Richter, predseda rady vlády

- myslí si, že je dôležité vhodne prepojiť Agendu 2030 a NPAS. Bolo by vhodné, aby sa tí istí ľudia podieľali na časti problematiky, ktorá sa týka oboch materiálov, aby sa vzájomne informovali. Tu musí dať podpredseda Raši konkrétny pokyn z hľadiska manažovania procesov.

- Predpokladá, že garantom NPAS bude GR Kolesárová a zároveň očakáva, že sa bude na ňom podieľať ďaleko väčší okruh útvarov a pracovísk. Z hľadiska budúcnosti musí byť rada vlády pravidelne informovaná, mať možnosť vyjadrovať sa k jednotlivým postupom prác, bude to jeden z pravidelných bodov programu rokovania každej rady vlády.

Hana Blažíčková zastupujúca pána štátneho tajomníka Ministerstva kultúry SR Ivana Sečíka

- MK SR ponúka spoluprácu na prípravnom procese NPAS, pretože je v štádiu, keď by chcelo riešiť jeden z mantinelov, a to seniorskú oblasť. Začína uvažovať o spolupráci so seniormi, pretože sa otvorila téma kultúrno-kreatívneho priemyslu. Pre rezort kultúry sú seniори potrební, pretože začínajú uvažovať ako ich zapojiť do aktívneho pracovného prostredia.

Ján Richter, predseda rady vlády

- vyslovil presvedčenie, že budú všetky rezorty oslovené. O striebornej ekonomike sa len hovorí, ale reálne sa nič nerobí. To znamená, že aj hospodárstvo musí isté veci vytvoriť, nejaké motivačné faktory, aby aj pre podnikateľov bolo zaujímavé podnikat', čo sa týka tovarov a služieb adekvátnych pre túto vekovú kategóriu. Konkrétna reflexia jednotlivých rezortov chýba, musí byť obsiahnutá.

Miloš Nemeček, ZKS

- pozval všetkých prítomných na konferenciu Zraniteľní v digitálnom veku, ktorá sa bude konať 27. 6. 2019 v Zičiho paláci. Všetkým bude pozvánka zaslaná e-mailom prostredníctvom sekretariátu Rady vlády.

Ján Richter, predsedajúci rade vlády

- Keďže do bodu č. 6 Rôzne sa už nikto ďalší neprihlásil, poďakoval prítomným za aktívnu účasť a ukončil rokovanie.

➤ **Záver k bodu „Rôzne,,**

- Kompetentní by mali pravidelne informovať radu vlády o postupoch prác, na príprave NPAS aby sa členovia rady vlády mali možnosť vyjadrovať k otázkam jeho prípravy.

V Bratislave 25. júna 2019

Zapísala:

Lívia Jurová, tajomníčka rady vlády

Schválil:

Ján Richter, predseda rady vlády

Zvukový záznam je k dispozícii na sekretariáte rady vlády.

VYSVETLIVKY – SKRATKY:

MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Agenda 2030	Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
JDS	Jednota dôchodcov na Slovensku
ZKS	Združenie kresťanských seniorov Slovenska
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
NPAS	Národný program aktívneho starnutia 2014 – 2020
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
ZP	zdravotné postihnutie, zdravotne postihnutí
ŤZP	ťažké zdravotné postihnutie
HDP	hrubý domáci produkt
úrad komisára	Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
APSS v SR	Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike
ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
DOS	domáca opatrovateľská služba
MPK	medzirezortné pripomienkové konanie
OČR	ošetrovanie člena rodiny